

Zwemseizoen van start
op het Marineterrein
10

Waarom ook
Oekraïne baat heeft
bij grondstoffendeal
2

Omstandereffect
uitgelegd: waarom
grijpen we niet in?
8

Gaelic football en
hurling: Ierse
sporten in het park
PS26

Niki Jacobs
vertelt
zingend
verhalen uit
Auschwitz
14

Onderzoek Grote meerderheid staat stil bij Dodenherdenking

Animo voor 4 mei blijft zeer groot

Negen op de tien Nederlanders staan op
4 mei stil bij de Nationale Dodenherdenking.

Acht op de tien noemen de herdenking zelfs
(heel) belangrijk, blijkt uit een nieuw onderzoek.

Jacobien van der Kleij
AMSTERDAM

Het merendeel van de Nederlanders (90 procent) is van plan zondag stil te staan bij de Nationale Dodenherdenking, zo blijkt uit onderzoek van het Nationaal Comité 4 en 5 mei, onder 1250 mensen. In het Nationaal Vrijheids-onderzoek, dat het draagvlak voor het herdenken en vieren jaarlijks in kaart brengt, geeft 80 procent aan de Nationale Herdenking belangrijk of zelfs heel belangrijk te vinden. Wel is die laatste groep iets geslonken, van 41 procent in 2024 naar 38 procent nu.

Opvallend is dat meer mensen dan vorig jaar herdenken uit angst dat er iets vergelijkbaars als de Tweede Wereldoorlog zal gebeuren: 64 procent tegenover 58 procent in 2024. Acht op de tien respondenten geven aan te herdenken om duidelijk te maken dat ze nooit meer oorlog willen. Meer dan de helft herdenkt vanwege de oorlogen in Oekraïne en het Midden-Oosten.

Eerbetoen en waarschuwing

Voor het onderzoek werden naast een enquête ook twaalf diepte-interviews afgenomen. Uit dat kwalitatieve onderzoek blijkt dat 4 mei breed wordt gedragen als 'belangrijk moment van bezinning'. De herdenking wordt gezien als eerbetoon én als waarschuwing. Sommigen benoemen dat de actuele geopolitieke onrust de herdenking extra betekenisvol maakt. Ook het gevoel van verbondenheid tijdens de Dodenherdenking wordt in de interviews benoemd als waardevol.

Er zijn dit jaar ook vragen voorgelegd aan zo'n 150 mensen die de vervolging hebben meegemaakt, of die familie hebben die dat is overkomen. Aan hen is onder meer gevraagd wat ze ervan zouden vinden als op 4 mei ook slachtoffers van huidige oorlogen en geweld wereldwijd worden herdacht. Daaruit blijkt dat 52 procent daar vóór zou zijn, 18 procent is tegen, en 30 procent is neutraal.

Punt van discussie

Welke slachtoffers op 4 mei herdacht worden is een terugkerend punt van maatschappelijke discussie. Sinds 1961 zijn dat niet alleen meer de Nederlandse slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog, maar ook die van alle andere oorlogssituaties sindsdien. Dit jaar wordt voor het eerst sinds 1952 bij de herdenking een krans op de Dam gelegd voor vergeten Indische en Indonesische verzetsstrijders.

Vanwege de huidige spanningen op het wereldtoneel en conflicten zoals in Soedan, Oekraïne en Gaza, organiseren oud-diplomaten en ambtenaren in Den Haag – onder de naam '4 mei inclusief' – zondag een alternatieve ceremonie, waarbij ook ruimte is voor het herden-

ken van slachtoffers van wat de organisatie genocide op de Palestijnen noemt, en andere vormen van onderdrukking en oorlogsgeweld in de wereld. Het Centraal Joods Overleg noemt deze alternatieve herdenking 'een provocatie jegens datgene wat Nederland samenbindt'.

Genoeg aandacht

Voor het eerst konden ook 'niet-herdenkers' (10 procent van de respondenten, net als in 2024) in het jaarlijkse onderzoek hun visie op 4 mei toelichten. Van hen koos meer dan de helft 'Herdenken is betekenisloos als er vandaag de dag nog steeds oorlogen plaatsvinden' als een van hun beweegredenen niet deel te nemen aan 4 mei. Meer dan de helft vindt bovendien dat de Tweede Wereldoorlog al genoeg aandacht krijgt. Ruim een derde vindt 4 mei niet echt belangrijk omdat de oorlog te lang geleden zou zijn.

Het Nationaal Comité 4 en 5 mei maakt zich geen zorgen over de toekomst van de herdenking. "Maar het is wel een grote taak om ervoor te zorgen dat herdenken in de toekomst nog steeds als belangrijk wordt ervaren," zegt de woordvoerder. "We zien dat de interesse voor herdenken en vieren niet afneemt, het is nu vooral zaak om het verhaal levend te houden."

Daarom wordt ingezet op scholieren, met educatieve projecten. Schoolklassen kunnen ook een monument adopteren. "Op die manier leren ze hoe een herdenking werkt en horen ze hun lokale oorlogsgeschiedenis," zegt de woordvoerder. "Door oorlogsverhalen te vertellen van kinderen die toen op hun school zaten of in hun straat woonden, blijft de betrokkenheid groot."

64%

→ Van de respondenten vreest 64 procent dat er iets vergelijkbaars als de Tweede Wereldoorlog zal gebeuren

'De interesse voor herdenken blijft, het is nu vooral zaak om het verhaal levend te houden'

SAWADEE
vakanties voor reizigers

Met wie ga jij op reis?

Scan de QR-code en bekijk onze reizen

GROEPS REIZEN | **FAMILIE REIZEN** | **SINGLE REIZEN** | **22-35ERS REIZEN**